

Amb mà de ferro

Julia García-Valdecasas és delegada del Govern espanyol a Catalunya des del 1996.

Mitjançant el seu càrrec ha impulsat una política basada en el control policial dels conflictes socials i en la criminalització de moviments polítics alternatius.

Una estratègia que la majoria absoluta del PP a Madrid ha reforçat.

Prop d'un centenar de detinguts. Aquest és el balanç de l'actuació policial durant la cimera de caps d'estat i de govern de la Unió Europea a Barcelona, del 15 i 16 de març. Tant el director general de la Policia espanyola, Juan Cotino, com el conseller d'Interior de la Generalitat de Catalunya, Xavier Pomés, van congratular-se de les actuacions policials durant els dies de la cimera, per haver evitat incidents majors.

En tot cas, aquestes felicitacions, malgrat les detencions multitudinàries, acompanyades d'acusacions d'arbitrarietat i brutalitat, és el reflex d'una manera policial d'actuar que no és esporàdica i que respon a una concepció política determinada.

Aquesta concepció política prioritza el control i setge policial sobre totes les manifestacions i col·lectius que puguin plantejar formes polítiques alternatives, com l'independentisme, els col·lectius *okupa* o els mal anomenats moviments antiglobalització. I paradoxalment, amb l'augment d'aquest control policial sobre el món polític no institucional, les enquestes encarregades per diverses administracions detecten un augment de la percepció de la inseguretat ciutadana.

És en aquest context polític on se situa la gestió de la delegada del Govern espanyol a Catalunya, Julia García-Valdecasas.

Les funcions d'aquesta institució pública, la Delegació del Govern espanyol, són ja en la seva gènesi un vestigi de control polític. Són herència directa dels governs civils del franquisme. És, doncs, fàcil d'entendre que per aquesta mateixa naturalesa aquestes institucions

esdevenen a la pràctica elements puntuals en la vigilància de qualsevol forma política i social que qüestioni la concepció actual de l'estat. De la Delegació del Govern espanyol depèn la coordinació del cos de Policia Nacional.

I és en la gestió d'aquest cos de seguretat de l'estat on Julia García-Valdecasas Salgado s'ha guanyat una especial animadversió entre col·lectius de tot tipus, des d'entitats socials fins a moviments polítics o partits de l'oposició.

El 17 de maig de 1996 va ser nomenada delegada del Govern espanyol a Catalunya, l'any en què José María Aznar aconseguia la presidència espanyola. Com molts càrrecs del PP, Valdecasas representa una generació de la dreta espanyola renovada. La seva carrera política comença el 1991, tot just cinc anys abans d'aconseguir el càrrec, quan ingressà com a militant de base del Partit Popular.

Com el mateix Aznar, la seva carrera professional prové del món del control de la hisenda pública. El 1980 s'integra al Cos d'Intervenció i Comptabilitat i el 1984 ascendeix al Cos Superior d'Inspectors de Finances de l'estat. A Catalunya va anar escalant en l'organigrama de l'administració pública de l'estat, en paral·lel a la seva implicació política. D'interventora regional de Catalunya, des del 1986, passa a ser delegada del

Ministeri d'Economia i Hisenda el 1992, fins que arriba al càrrec que l'ha feta més popular, el 1996. Des que ocupa aquest càrrec, coincidint amb l'arribada del PP al Govern espanyol, ha augmentat la pressió policial i la criminalització dels moviments socials.

Cinema Princesa, marca de la casa. Una de les primeres mostres del tarannà, de la llavors nova delegada del Govern espanyol a Catalunya, va ser el gran desplegament policial per desallotjar un dels centres més emblemàtics del moviment *okupa* de Barcelona, el cinema Princesa, l'octubre del 1996. Aquell centre, que havia estat durant molt de temps un lloc d'acollida i de dinamització social i cultural dels barris de Ciutat Vella, va convertir-se en una batalla campal entre les forces policials i els ocupants del centre.

Amb aquella actuació policial quedava clar com el Govern espanyol, a través de la delegada, faria front a la relació amb un moviment social que va començar a agafar una força especial, al nostre país, a partir de la dècada passada. Des de llavors, els desallotjaments de centres i cases ocupades han estat constants. I en molts casos, els desplegaments de contingents policials han anat acompanyats d'actuacions arbitràries i de càrregues brutals, com per exemple, el de la Kasa de la Muntanya, al barri de Gràcia, l'estiu de l'any passat.

Des de llavors, fins i tot des de la Delegació del Govern espanyol s'han difós missatges de criminalització d'aquest col·lectiu, que al costat dels moviments independentistes han estat acusats, en més d'una ocasió, de "donar suport al terrorisme".

No només han estat criminalitzats els integrants dels moviments *okupa*. L'acusació de practicar la *kale borroka* (terme basc utilitzat pel que es coneixia com a lluita de carrer o urbana) i d'estranyes connexions i supeditacions amb les estratègies d'ETA, ha estat un recurs utilitzat sistemàticament per la delegada per legitimar les actuacions policials i estigmatitzar qualsevol moviment crític. De fet, no és d'estranyar, ja que és l'estratègia general seguida per l'execu-

Desallotjament de la casa ocupada *Malherba*, al barri de Sants. L'*okupa* ha estat un dels moviments més criminalitzats des de la Delegació del Govern espanyol a Catalunya.

Des de la Delegació del Govern espanyol s'han difós nombrosos missatges de criminalització de moviments polítics i socials

tiu d'Aznar davant de qualsevol dissidència. Una estratègia que molts mitjans de comunicació han reforçat en difondre sense cap mena de contrast totes les informacions proporcionades tant des de la Delegació com des dels cossos policials de l'estat.

De l'Autònoma al Banc Mundial. Han estat moltes les actuacions polèmiques de la delegada del Govern. Una de les que va dur cua va ser la irrupció de la Policia espanyola a la Universitat Autònoma de Barcelona, a Bellaterra. En aquella ocasió els agents van carregar contundentment contra alumnes que protestaven per la presència de José María Aznar al campus. Aquella càrrega de la Policia antidisturbis dins de la universitat va fer recordar a més d'una persona el paper que el pare de la delegada, Francisco García-Valdecasas, va fer com a rector de la Universitat de

Barcelona durant el franquisme, una de les etapes més negres de la història d'aquell centre universitari (vegeu pàgines 22-25).

Per aquests fets, el claustre de la UAB va declarar "*persona non grata*" el president de l'executiu espanyol, José María Aznar, la mateixa delegada del Govern i el cos de la Policia. Aquest òrgan de la UAB també va demanar la dimissió de la delegada del Govern en considerar l'actuació policial "brutal, inoportuna i desproporcionada". L'actuació policial, que trepitjava l'àmbit universitari de l'autonomia universitària va anar acompanyada d'un estol de crítiques, de partits com ERC o IC a associacions de pares d'alumnes, d'estudiants i d'altres col·lectius.

Polícies de paísà. Però no ha estat aquesta l'única vegada per la qual s'ha demanat la dimissió de Julia García-

EFE / ROBERT RAMOS

El 14 de gener del 1999 la Policia entrava al campus de la UAB i carregava contra una manifestació d'estudiants: unes corredisses que recorren temps passats. A la dreta, Rodney Mack, músic nord-americà apallissat per la Policia per error; la premsa dels EUA se'n va fer ressò.

Tot i les moltes crítiques rebudes, Julia García-Valdecasas sempre ha tingut el suport del Govern que representa

Valdecasas. L'ocasió que més consens s'ha generat al voltant d'aquesta petició va ser arran de la repressió policial duríssima contra la manifestació de protesta per la reunió del Banc Mundial a Barcelona, del 24 de juny del 2001. En aquell cas, la Policia va deixar que alguns grupuscles trenquessin aparadors i mobiliari urbà del passeig de Gràcia, el carrer per on va transcórrer la concentració, i després va fer una càrrega molt dura i general contra manifestants i periodistes. Les entitats convocants de l'acte van acusar la Policia d'utilitzar elements provocadors i policia de paisà per legitimar la càrrega policial.

En aquella ocasió, Julia García-Valdecasas va justificar la presència de policies de paisà en la manifestació per la necessitat d'identificar les persones que provocaven incidents i procedir després a les detencions. Però, més d'un testi-

moni i imatges, captades per la premsa, obrien molt seriosament les portes a la sospita d'actuacions d'elements provocadors sincronitzats amb els agents de policia. Una acusació que alguns col·lectius han tornat a llançar ara, arran dels alderulls durant la cimera de Barcelona. De fet, una pàgina web d'informació alternativa sobre la trobada de caps d'estat i de govern de la UE a Barcelona (www.elsud.org/parla) anuncia que disposa d'unes imatges que mostren la participació d'agents de paisà en els disturbis de la manifestació del disabte 16 de març.

L'actuació de les forces policials en la manifestació contra el Banc Mundial, del 24 de juny del 2001, va comportar que les entitats que van organitzar la manifestació presentessin una querrela contra els responsables de l'operació policial, començant per la mateixa dele-

gada del Govern, màxima responsable de la Policia estatal a Catalunya.

El gran desplegament policial posat en marxa en les manifestacions dels anomenats grups antiglobalització ja va tenir uns precedents. Van ser al barri de Sants de Barcelona. El 12 d'octubre de 1999, una manifestació de protesta contra la convocatòria que l'extrema dreta espanyola organitzava cada any, a la plaça dels Països Catalans, va acabar amb uns greus enfrontaments entre Policia i manifestants.

Però el desplegament policial va ser especialment espectacular durant els actes de protesta contra la desfilada militar del dia de les forces armades espanyoles, del maig del 2000. El barri de Sants va ser ocupat literalment per un gran contingent policial. La jornada va acabar amb uns enfrontaments forts entre els manifestants antimilitaristes i la policia, quan els impedia l'acostament més mínim a la muntanya de Montjuïc, lloc on es va fer la parada militar.

La immigració, un altre front.

Però els col·lectius independentistes i els moviments socials alternatius no han estat els únics que han tastat la rigidesa dels plantejaments policials de la

Delegació del Govern, ja que el col·lectiu d'immigrants també ha viscut episodis polèmics. És el cas, per exemple, de la duresa expeditiva utilitzada per la Policia per acabar amb una acampada reivindicativa d'un grup d'immigrants subsaharians i magribins sense papers, a la plaça André Malraux de Barcelona, l'estiu passat, on més de cent persones van ser detingudes. Aquella actuació contundent es va produir sis mesos després que un grup d'immigrants es tanqués a la plaça del Pi de Barcelona per iniciar una vaga de fam i reivindicar així la seva legalització. Des de la Delegació del Govern, via policial, es va voler posar fi a aquella mena d'actes que posaven en escac la polèmica llei d'estrangeria.

Però el tracte que la Policia ha donat als immigrants ha tingut també altres episodis. Per exemple, la pallissa que el músic nord-americà Rodney Mack, trompetista de l'Orquestra de Barcelona i Nacional de Catalunya, va rebre d'uns agents de paisà, en confondre'l amb un lladre. Una confusió que la Policia explica amb el fet de tractar-se d'una persona negra. La pallissa va acabar amb una protesta formal del consolat dels EUA i nombroses crítiques aparegudes a la premsa d'aquell país.

En el discurs polític tampoc s'ha quedat curta Julia García-Valdecasas. Així, durant els actes de celebració de la Constitució espanyola, el desembre de l'any passat, en un discurs oficial davant de comandaments militars i policials de les forces de l'estat, la delegada va provocar una petita tempesta política en anar més enllà de l'esperat en la defensa de la Constitució. En aquella ocasió va etzibar que els que defensaven la reforma de la Constitució eren uns "il·luminats" i "visionaris", mentre defensava la carta magna com un sinònim de d'estabilitat i de democràcia. En altres ocasions —com altres companys seus de partit—, no ha dubtat mai, com dèiem, de vincular l'independentisme i els moviments alternatius amb ETA.

Julia García-Valdecasas és delegada del Govern a Catalunya des que el PP aconseguí la presidència espanyola. Des de llavors, han estat moltes les actuacions contundents contra moviments

El desplegament policial durant la cimera de la UE a Barcelona ha culminat la dinàmica iniciada pel PP i executada per la Delegació del Govern. A dalt, un grup de policies preparats per actuar. A sota, un manifestant és immobilitzat sense galres miraments per la policia.

García-Valdecasas, durant els actes del dia de la Constitució, va titllar de "visionaris" i "il·luminats" els partidaris de reformar la carta magna

i sectors socials crítics amb el seu discurs. Malgrat les nombroses peticions de dimissió i les polèmiques actuacions policials contra la dissidència política, ha tingut el suport decidit i constant del govern que representa.

No és doncs un cas aïllat, és simplement una delegada del Govern. Un Govern que actua amb mà de ferro per gestionar la diferència i la discrepància.

Enric Rimbau